

JOSEPH CONRAD • **Lord Jim**

© 2009 İletişim Yayıncılık A.Ş., Modern Klasikler / 1. BASIM
2009-2012, İstanbul (2 baskı)

Lord Jim

- © Önsöz: James Chandler, “On the Face of the Case: Conrad,
Lord Jim and the Sentimental Novel”
Önsözün hakları University of Chicago Press'ten alınmıştır.
© Sonsöz: Daniel R. Schwarz, “The Journey to Patusan:
The Education of Jim and Marlow in Conrad’s Lord Jim”

İletişim Yayınları 1409 • İletişim Klasikleri 150
ISBN-13: 978-975-05-3055-5

© 2021 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 2. BASIM
1. Baskı 2021, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Güneş Akkor, Barış Özkul

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Thomas Luny, “Açıkta Bir Fırkateyn”, 1818

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11
Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

JOSEPH CONRAD
Lord Jim

Lord Jim

ÇEVİREN
Hasan Fehmi Nemli

JAMES CHANDLER'İN ÖNSÖZÜ
VE DANIEL R. SCHWARZ'İN SONSÖZÜYLE

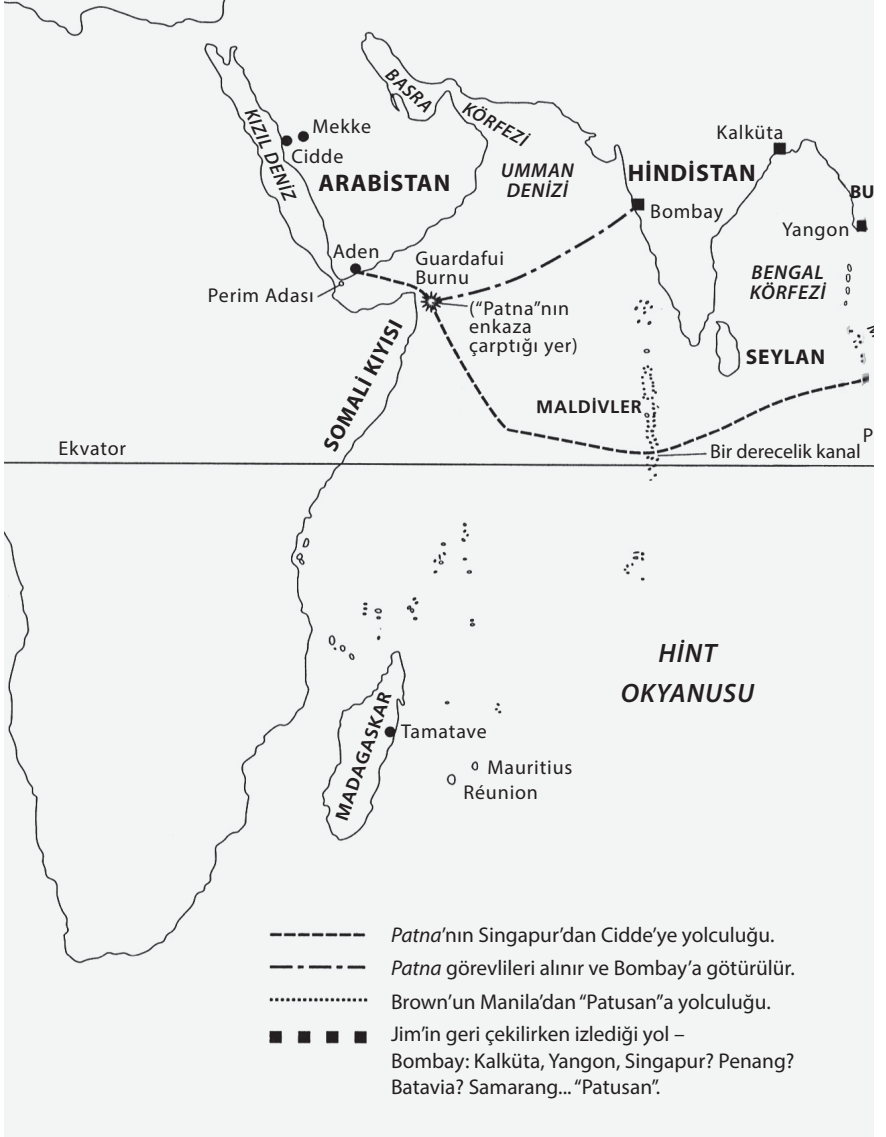
JOSEPH CONRAD ya da doğum adıyla Józef Teodor Konrad Korzeniowski, Rus yönetiminde Polonya'da çalkantılı olayların gölgesindeki bir dönemde, 3 Aralık 1857'de dünyaya geldi. Annesi ve babasının gibi milliyetçi faaliyetler Ruslar tarafından cezalandırılıyordu; her ikisi de Conrad daha çocukken hayatını kaybetti. Conrad'ı çocukluğundan itibaren dayısı Tadeusz Bobrowski büyüttü ve hayatı boyunca da onun için önemli bir insan oldu. Küçüklüğünden beri denizcilik hayalleri kuran Conrad, 1874 yılında Marsilya'da miçoluğa başladı; 1878 yılından itibaren İngiliz ticaret gemilerine katıldı. Denizcilik yıllarında edindiği tecrübeler edebiyatına yansımıştır. 1886 yılında İngiliz vatandaşlığını kabul eden ve usta denizci unvanını alan Conrad, yirmi yıl denizcilik yaptıktan sonra 1894'te emekli oldu; İngiltere'ye yerleşti ve tam zamanlı yazarlığa başladı. 1896 yılında Jessie George ile evlendi ve ilk romanı *Almayer'in Sırça Köşkü*'nü yazdı. Hemen bir yıl sonra *Narcissus'un Zencisi* geldi. Conrad'ın erken sayılabilecek döneminde birbiri ardına yazdığı büyük eserleri, İngiliz edebi modernizminde bir çığır açmıştır. *Lord Jim* (1900), *Karanlığın Yüreği* (1902), *Nostromo* (1904), *Gizli Ajan* (1907), *Batılı Gözler Altında* (1911) gibi romanlarda sergilediği ustalıkla dönemin İngilteresi'ne aradığı taze kanı kazandırmış ve eleştirmenlerden takdir kazanmakta gecikmemiştir; buna rağmen bugün başyapıtı olarak kabul edilen romanları ona o dönemde maddi başarı getirmemiştir. Rahat yaşamaya ancak denizde geçen bir aşk romanı olan *Talih'i* (1914) yayımladıktan sonra başladı. O yıl oğullarıyla birlikte memleketi Polonya'yı ziyaret etti. Conrad hayatı boyunca yazmayı sürdürdü; diğer eserlerinin arasında *Gençlik* (1902), hayatından izler taşıyan *Denizin Aynası* (1906), *Zafer* (1915), *The Rescue*, (Kurtarma, 1920) ve *The Rover* (Korsan, 1923) sayılabilir. 1923'te ziyaret ettiği Birleşik Devletler'de coşkuyla karşılanmış; ertesi yıl kraliyet tarafından şövalyeliğe layık görülmüş fakat bu unvanı reddetmişti. 3 Ağustos 1923'te kalp krizi geçirdi ve öldü; Canterbury Mezarlığı'nın Katolikler için ayrılan kısmına defnedildi. Ölümünden sonraki yıllarda biraz itibar kaybetse de bu durum kısa sürede tersine döndü. James Joyce, Graham Greene, Virginia Woolf, Ernest Hemingway ve George Orwell gibi yazarlar Conrad'a borçlu olduklarını sıkça dile getirmektedirler. Edebiyatta modernist akımın öncülerinden kabul edilen yazar, bugün İngiliz ve dünya edebiyatının köşetaşlarından biridir.

İÇİNDEKİLER

LORD JIM'DEKİ YOLCULUKLARI GÖSTEREN HARİTA	6
ROMANA DAİR GÖRSELLER	8
KRONOLOJİ	15
ÖNSÖZ	
VAKANIN GÖRÜNÜŞÜ: CONRAD, LORD JIM VE DUYGUSAL ROMAN / JAMES CHANDLER	27

Lord Jim

SONSÖZ	
PATUSAN'A YOLCULUK: CONRAD'IN LORD JIM ESERİNDE JIM VE MARLOW'UN EĞİTİMİ / DANIEL R. SCHWARZ	433

*Mr and Mrs G.F.W. Hope'a,
uzun yıllar süren bir dostluğun ardından
sevgi ve minnettarlıkla...*

Bir başkası tarafından paylaşıldığında
İnancımın sonsuz bir güç kazanacağı kesindir.

– NOVALIS

1917 Baskısına Yazarın Notu

Bu roman kitap biçiminde ilk yayımlandığında genel kanı onu yazarken kalemimin peşine takılarak istemediğim noktalara sürüklendiğim şeklindeydi. Kimi eleştirmenler bir kısa öykü olarak başlayan çalışmanın yazarın kontrolünden çıkmış olduğunu ileri sürdüler. Bir-iki eleştirmen gerekli kanıtı metnin kendisinde bulduklarını düşünerek bayağı eğlendiler. Bunlar anlatım biçiminin kısıtlamalarına dikkati çektiler. Kimse-nin aralıksız bu kadar uzun süre konuşmasının, diğerlerinin de onu bu kadar uzun süre dinlemesinin beklenemeyeceğini iddia ettiler. Dediklerine göre bu pek inanılır değilmiş.

On altı yılı aşkın bir süre üstünde düşündükten sonra, bundan pek o kadar emin olmadığımı söyleyebilirim. Hem tropikal kuşakta hem ılıman iklimlerde insanların gece yarısına kadar oturup birbirlerine hikâye anlattıkları bilinen bir şeydir. Burada her ne kadar, bir tek hikâye söz konusu ise de, hikâye anlatırken verilen araların bir miktar rahatlama sağladığı gözden uzak tutulmamalıdır. Dinleyicilerin sabrına gelince hikâyenin ilgi çekici olduğu kabul edilmelidir. Bu, olmazsa olmaz ön şarttır. İlginç olduğuna inanmasaydım bu hikâyeyi yazmaya asla başlamazdım. Bu kadar uzun konuşmanın fiziksel olarak olanaklı olup olmadığına gelince, hepimiz biliyoruz ki

Parlamento'daki konuşmalar bırakın üç saati yaklaşık altı saat sürer, oysa ki kitabın Marlow'un öyküsünü oluşturan bölümünün tamamı yüksek sesle, hadi olsun olsun, üç saatte okunabilir. Bundan başka –her ne kadar böyle önemsiz ayrıntıları kesinlikle hikâyenin dışında tutmuş olsam da– o gece anlatıcının devam etmesine yardımcı olmak için birtakım şeylerin, sözgelimi bir bardak soğuk madensuyunun içildiğini tahmin edebiliriz.

Ama doğrusunu söylemek gerekirse, ilk düşüncem sahiden de hac gemisiyle ilgili bir kısa öykü kaleme almaktan öte bir şey değildi. Ve bu makul bir düşünceydi. Ama birkaç sayfa yazdıktan sonra, yazdıklarımın bir nedenle hoşnut kalmadım ve onları bir kenara kaldırdım. Müteveffa Bay William Blackwood, dergisi için benden bir şeyler isteyinceye kadar da yazıyı çekmecedemden çıkarmadım.

İşte o zaman, hac gemisi bölümünün serbest ve daldan dala dolaşan bir öykü için mükemmel bir başlangıç noktası olduğunu fark ettim, ayrıca bu bölümde anlatılan olay basit ve duyarlı bir karakterde bütün “varoluş duygusunu” makul bir surette ete kemiğe büründürcek bir olaydı da. Ama bu ilk izlenimler ve bakış açısındaki değişiklikler o zamanlar oldukça belirsizdi ve aradan bunca zaman geçtikten sonra bile bana daha açık görünmüyorlar.

Bir kenara bırakmış olduğum bu birkaç sayfanın konu seçiminde bir etkisi olmadığı söylenemez. Ama bu sayfaların tamamı düşünce taşına yeni baştan yazıldı. Yazmaya başladığımda kalın bir kitap olacağını biliyordum, yine de *Maga'nın*¹ on üç sayısını işgal edeceğini öngöremedim.

Zaman zaman bu romanın en sevdiğim kitabım olup olmadığı bana sorulmuştur. Toplumsal hayatta olsun, özel hayatta olsun, hatta bir yazarın eserleriyle olan nazik ilişkisinde olsun taraf tutmanın kararlı bir düşmanıyım. İlke olarak hiçbir kitabımı diğerlerine yeğlemem, bununla birlikte bazı insanların *Lord Jim*'imi diğerlerine üstün tutuyor olmalarından üzüntü duyacak veya rahatsız olacak kadar da ileri gidecek değilim.

1 *Blackwood's Magazine*.

Hatta “hiç anlamıyorum...” demeyeceğim. Ama bir defasında epey şaşırdım ve hayrete düştüm.

İtalya’dan dönen bir arkadaşım kitabımı okuyup hiç beğenmemiş olan bir kadınla konuşmuş. Buna üzüldüm, elbette, ama beni şaşırtan beğenmeme nedeniydi. “Nasıl desem?” demiş kadın, “Öyle marazi ki!”

Bu suçlama, bir saat kadar sıkıntıyla düşünmeme yol açtı. Sonunda, konunun bir kadının normal duyarlılığına oldukça yabancı olduğunu da hesaba katarak, bu okurun İtalyan olamayacağına hükmettim. Hatta Avrupalı idiyse bile, şaşarım. Her halükarda, Latin yaradılışlı hiç kimse yitirilen onurun bilincine varılmasında bir sağlıksızlık göremez. Böyle bir bilinç övülebilir, yerilebilir veya yapaylıkla suçlanabilir, belki benim Jim’im çok rastlanan bir tip de değildir. Ama okuyucularına rahatlıkla söyleyebilirim ki o soğukkanlı ve sapkın bir düşüncenin ürünü değildir. O, kuzey sislerinin bir figürü de değildir. Güneşli bir sabah, önemsiz bir Doğu limanında onun –sevimli-ciddi-dertli-sessiz– yanından geçtiğini gördüm. Ki normal olarak olması gerektiği gibiydi. Onun anlamını ortaya koyacak uygun sözcükleri bulmak, bütün anlayış yeteneğimle, bana düşüyordu. O, “bizden biriydi”.²

JOSEPH CONRAD

Haziran 1917

2 “Adem meyveyi yediğinde, Tanrı meleklerle, ‘Görüyorsunuz, insan bizden biri gibi oldu: İyiyi ve kötüyü biliyor,’ dedi” (Tekvin 3:22).

Birinci Bölüm

Boylu boslu (bir seksen civarında), güçlü kuvvetli biriydi. Bir omzunu hafif düşürüp, başını ileri doğru uzatarak ve saldıran bir boğa gibi dik dik bakarak dosdoğru üzerinize gelirdi. Tok sesliydi, bütün davranışları saldırganlıktan uzak bir özgüvene sahip olduğunu gösteriyordu. Bu davranış bir zorunluluğa benziyordu ve özgüvenini başkalarından çok bizzat kendisine göstermek ister gibiydi. Tepeden turnağa bembeyaz, tertemiz giyinirdi; gemilere mal satan firmaların temsilcisi olarak hayatını kazandığı çeşitli Doğu limanlarında el üstünde tutuluyordu.

Bu görev için insanın dünyanın hiçbir yerinde hiçbir sınavdan geçmesi gerekmez, böyle bir yeteneğe sahip olmak ve bunu göstermek yeterlidir. Görevi, demir atmak üzere olan bir gemiye yelken, istim veya kürekle diğer satıcılardan önce ulaşmak, geminin kaptanını neşeyle selamlamak, eline bir kartvizit –gemi malzemeleri satan firmanın kartviziti– tutuşturmak, kaptanın karaya ilk çıkışında gösterişe kaçmaksızın, ama kararlılıkla onu bir gemide yenen içilen bütün şeylerle dolu kocaman bir mağarayı andıran, içinde gemiyi denize dayanıklı hale getirmeye ve güzelleştirmeye yarayan zincir ve kanca takımlarından, kış tarafındaki oymalarda kullanılan altın yapıtlara kadar her şeyin bulunduğu bir dükkâna götürmekten

ibarettir; geminin komutanı burada kendisini daha önce hiç görmemiş olan dükkân sahibi tarafından bir kardeş gibi karşılanır. Kaptan, rahat koltukların, şişe şişe içkilerin, puroların, yazı gereçlerinin, liman tüzüğünün bir kopyasının bulunduğu serin bir salonda üç aylık deniz yolculuğunun bütün sıkıntılarını unutturacak bir sıcaklıkla ağırlanır. Bu şekilde başlayan ilişki, gemi limanda kaldığı sürece satış temsilcisinin yaptığı günlük ziyaretlerle sürdürülür. Satış temsilcisi kaptana Hz. Eyüp sabıryla, bir kadının karşılık beklemeyen adanmışlığıyla ve bir arkadaşın güler yüzlülüğüyle bir dost sadakati ve evlat bağlılığı gösterir. Sonra fatura gönderilir. Güzel ve insancıl bir uğraştır bu. Bu yüzden iyi satış temsilcisi az bulunur. Bir satış temsilcisi yetenekliyse ve üstüne üstlük bir de denizcilikten anlıyorsa, işveren onun için yüklüce bir parayı gözden çıkardığı gibi gönlünü hoş tutmaya da bakar. İşverenleri Jim'e her zaman yüksek ücretler ödemiş ve şeytanı baştan çıkaracak kadar da suyuna gitmişlerdir. Yine de Jim tam bir nankörlükle, ansızın işi bırakıp giderdi. İşverenlerine gösterdiği iş bırakma nedenleri açıkça yetersiz bulunurdu. Sırtını döner dönmez, "Tanrı'nın cezası budala!" derlerdi. Onun aşırı duyarlılığına eleştirileri böyle olurdu.

Denizcilikle uğraşan Beyazlar ve gemi kaptanları için o sadece Jim'di – o kadar. Elbette bir soyadı vardı, ama söylenmesi onu tedirgin ederdi. Jim'i yeğlemesinin nedeni kimliğini değil, bir olayı gizlemek isteğiydi. Bu olay ortaya çıkar gibi olduğunda, o sırada bulunduğu limandan derhal ayrılıp başka bir limana – genellikle daha doğudaki bir limana giderdi. Liman kentlerinden kopamazdı, çünkü denizden sürülmüş bir denizciydi o ve yeteneği bundan başka bir meslekte işe yaramazdı. Olay tesadüfen de olsa kaçınılmaz bir şekilde peşi sıra geldiğinden düzenli bir şekilde Doğu'ya doğru çekildi. Böylece yıllar içerisinde sırasıyla Bombay'da, Kalküta'da, Rangoon'da, Penang'da, Batavia'da bulundu –ve bütün bu mola yerlerinde– sadece satış temsilcisi Jim olarak bilindi. Daha sonra, durumunun katlanılmazlığını hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde kavradığında, limanlardan ve Beyaz adamdan temelli uzaklaşarak Ma-

laya'nın balta girmemiş ormanlarına sığındı. Acınası becerisini gizlemeyi yeğlediği bu orman köyünde Malayalılar onun tek heceli ismine bir sözcük daha ilave ettiler. Tuan Jim dediler ona – Lord Jim der gibi bir şey yani.

Jim bir papazın oğluydu, papaz evinde büyümüşü. Birçok kaliteli ticaret gemisinin kaptanı bu huzur ve iman evlerinden çıkmıştır. Jim'in babası, "Bilinemez" hakkında, yanılmaz bir İlahi Kudret'in konaklarda yaşamayı nasip ettiği insanların huzurunu kulübelerde yaşayanların kaçırmaması gerektiğini anlamasına yetecek kadar bilgi sahibiydi. Bir tepenin üzerindeki küçük kilise, yaprakların bir dantel gibi delik deşik örtüsü altından görünen gri bir kayayı andırıyordu. Kilise yüzyıllardır oradaydı, ama civardaki ağaçlar muhtemelen ilk taşın konmasını anımsıyordu. Aşağıda, papaz evinin kırmızı cephesi çimenlikler, çiçek tarhları, çam ağaçları arasında sıcacık parlıyor, evin gerisinde bir meyve bahçesi, solunda bir ahırın taş döşeli avlusu ve seraların bir tuğla duvara verev olarak dayanan camları görülüyordu. Aile birçok kuşaktan beri geçimini buradan sağlıyordu, ama Jim'in dört erkek kardeşi daha vardı ve bir yaz tatilinde okuduğu macera kitaplarının etkisiyle denize eğilimi olduğu ortaya çıkınca, hiç vakit yitirilmeden "ticaret filosuna subay yetiştiren bir eğitim gemisine" gönderildi.

Orada biraz trigonometriyle babafingo serenlerini brasya etmeyi öğrendi. Kendini neredeyse herkese sevdirdi. Tekne kullanmada üçüncü oldu ve birinci filikada kürek çekti. Sağlığı yerinde olduğundan ve yükseklik korkusu bulunmadığından direk tepelerinde çok rahattı. Görev yeri pruva direğinin çanaklığıydı ve buradan, alnında tehlikeler içerisinde parlamak yazılı birinin hor görüşüyle, kahverengi bir nehrin ikiye böldüğü huzur içindeki çatılar denizini, ovaya yayılmış fabrikaların kasvetli gökyüzüne birer yanardağ gibi dumanlar püskürterek yükselen kalem gibi ipince bacalarını seyredirdi sık sık. Limandan ayrılan büyük gemilere, sürekli hareket halindeki yayvan feribotlara, ayağının dibinde yüzmekte olan kayıklara, uzakdaki denizin puslu görkemine dalar, serüvenler dünyasında heyecanlı bir yaşamın kendini beklediği umuduna kapılırdı.

Tavlon güvertede iki yüz ağızdan aynı anda çıkan sesler arasında kendini unuttur, serüven romanlarında okuduğu deniz hayatını yaşardı hayalinde. Kendini batan gemilerden insanları kurtarıırken, bir fırtınada direkleri keserken, köpüklü dalgalar arasında bir kenevir halatı çekerek yüzerken, tek başına düştüğü bir adada açlıktan ölmek için midye aramak amacıyla çıplak resiflerde yalınayak ve yarı çıplak bir vaziyette yürürken görürdü. Tropik sahillerde vahşilerle savaşır, açık denizlerde isyanları bastırır, okyanusun ortasındaki küçük bir sandalda bulunan umutsuz insanları yüreklendirirdi – her zaman tam bir fedakârlık ve görevine bağlılık timsaliydi ve roman kahramanları kadar gözü karaydı.

“Bir şeyler oluyor. Gelin.”

Jim ayağa fırladı. Çocuklar merdivenlerden yukarı tırmanıyorlardı. Yukarıdan karmakarışık koşuşturan insanların ayak sesleri ve bağırışları geliyordu, ambar ağzından dışarı çıkar çıkmaz taş kesilmiş gibi kalakaldı.

Bir kış gününün akşam karanlığına gömülmüştü ortalık. Öğleden bu yana daha da azmış olan rüzgâr nehirdeki gidiş gelişini durdurmuş, şimdi de okyanusta art arda ateşlenen topraklar gibi gümbürtüyle esen bir fırtınaya dönüşmüştü. Eğik olarak sicim gibi inen yağmur zaman zaman azalır gibi oluyor, bu aralarda Jim yuvarlana yuvarlana gelen iri dalgaları, sahil boyunca oraya buraya savrulan, dalgalarla yükselip alçalan küçük teknele-ri, rüzgârın önüne katıp sürüklediği sisin içinde hareketsiz duran binaları, şiddetle baş kış vuran demir atmış feribotları, serpintiye boğulmuş, olduğu yerde inip kalkan koca iskeleleri görüyordu. Kasırganın bir sonraki darbesi her şeyi önüne katıp sürükleyecek gibi görünüyordu. Hava, uçuşan su zerrecikleriyle doluydu. Fırtınada korkunç bir amaç, rüzgârın iniltisinde sınırsız bir öfke vardı, yerin ve göğün kendine yönelmiş gibi görünen bu acımasız karmaşası karşısında Jim’in korkudan nefesi kesildi. Hiç kıpırdamadan olduğu yerde durdu. Etrafta fırl fırl dönüyormuş gibi hissetti kendini.

“Filikaya!” diye bağırışan çocuklar itip kakarak onu geçtiler. Sığınak arayan bir sahil ticaret gemisi limanda demirli bir usku-

naya çarpmış ve gemi öğretmenlerinden biri kazayı görmüştü. Kalabalık bir çocuk sürüsü küpeşteye tırmanıp mataforaların etrafını sardı. “Biraz ilerimizde bir çarpışma olmuş, Bay Symons görmüş.” Arkasından itilen Jim mizana direğine doğru sendeleyerek birkaç adım atıp bir halata tutundu. Demir atmış beklemekte olan köhne eğitim gemisi rüzgâra boyun eğerek tepeden tırnağa titredi ve yetersiz donanımıyla, gençliğinde denizlerde soluk soluğa söylediği şarkıları boğuk, kalın bir sesle mırıldandı. “Filikayı indirin!” Jim insanla dolu filikanın yavaş yavaş küpeşteden aşağı indirilmekte olduğunu görerek filikaya doğru atıldı. Filikanın suya değdiğini gösteren bir ses duyuldu. “Bırak geçelim; tirentinin önünden çekil!” Küpeşteden aşağı eğildi. Yol yol köpüren nehir adeta kaynıyordu. Dalgaların ve rüzgârın büyüyle yerinde sayan filikanın, akşam karanlığında, geminin yanına çarpıp durduğu görülüyordu. Bir sesin “Asılın küreklere, haytalar, birilerini kurtarmak istiyorsanız, asılın küreklere!” diye haykırdığı çalındı kulağına. Ve ansızın pruvası havaya kalkan filika, küreklere havada, iri bir dalganın üzerinden aşarak rüzgârın ve dalganın büyüünden kendini kurtardı.

Jim bir elin omzunu sıkıca kavradığını hissetti. “Artık çok geç, delikanlı!” Geminin kaptanı elini uzatarak küpeştenin üzerinden atlayacakmış gibi görünen Jim’i durdurmuştu, Jim gözlerinde yenilgisinin bilincinde olmanın verdiği acıyla başını kaldırıp baktı. Kaptan sevecenlikle gülümseyerek, “Gelecek sefere belki şansın daha yaver gider,” dedi. “Bu sana hızlı olmayı öğretir.”

Dalgaların üzerinde hopluya zıplaya yarısına kadar suyla dolu geri dönen filika kulak tırmalayıcı alkışlarla karşılandı. Bitkin iki adam filikanın dibinde sular içinde yatıyordu. Rüzgârın ve denizin dağdağa ve tehdidini Jim şimdi hor görüyor, bu önemsiz tehditten korkmuş olduğu için acı bir pişmanlık duyuyordu. Ne düşünmesi gerektiğini artık biliyordu. Fırtına ona vız gelirdi. Daha büyük tehlikelere bile göğüs gerebilirdi. Evet, bunu yapabilirdi –hem de herkesten daha iyi. Korkusundan eser kalmamıştı. Yine de kurtarma filikasının pruvasına en yakın oturan kürekçi –kız yüzlü ve kocaman gri gözlü bir öğ-

lan– o akşam tavlön güvertenin kahramanı olduğunda bir kenarda derin düşüncelere daldı. Olup biteni öğrenmeye can atan dinleyiciler oğlanın etrafını sarmıştı. Çocuk anlatıyordu: “Başının suya batıp çıktığını görünce filika kancasını fırlattım. Kanca adamın pantolonuna takıldı, onu çekmeye çalışırken az kalın suya yuvarlanıyordum, tam düşmek üzereydim ki ihtiyar Symons dümen yekesini bırakarak bacaklarıma yapıştı – kayık neredeyse suyla doldu. Bu Symons çok esaslı bir adam. Bize surat etmesine hiç mi hiç aldırmiyorum. Bacaklarımı tutarken boyuna sövüp saydı bana, ama sadece ‘kancaya sıkı yapış’ demek istiyordu. İhtiyar Symons çok çabuk heyecanlanıyor, değil mi? Yo, yo... sarışın, ufak tefek olanı değil, sakallı olanı. Kayığa çekerken adam ‘Bacağım, bacağım,’ diye inliyor, gözlerinin akı görünüyordu. Koskoca adamın bir kız gibi bayılması ne tuhaf! Bacağına kanca saplandı diye içinizden biri bayılır mı bilmem, ama ben bayılmazdım. Bacağına şu kadar girmiş.” Heyecan yaratmak amacıyla beraberinde getirmiş olduğu filika kancasını gösterdi. “Yo, aptal! Etine değil, pantolonunun paçasına takıldı. Ee çok kan aktı, tabii.”

Jim bunun acınası bir kendini beğenmişlik gösterisi olduğunu düşündü. Fırtınanın doğmasına yol açtığı kahramanlık da tehdidi kadar düzmeceydi. Jim, yeryüzünün ve göklerin bu vahşi karışıklığının kendisini böyle gafil avlmasına ve tabanları yağlamaya bu denli hazır oluşunu bu kadar adaletsiz bir şekilde sınamasına karşı içinde bir öfkenin kabardığını hissetti. Öte yandan, filikaya binmediğine de oldukça memnundu, ne de olsa önemli bir başarı elde edilmemişti. İşi bizzat yapanlardan daha fazla deneyim kazanmıştı. Herkes fırtınadan korkup çekinirken bir tek kendisi –bundan emindi– rüzgârın ve denizin düzmece tehdidinde nasıl karşı konulacağını bilecekti. Fırtına hakkında ne düşünmesi gerektiğini biliyordu. Soğukkanlı bir gözle bakıldığında, fırtına çok gülünç görünüyordu. Jim kendisini yokladığında heyecanın kırıntısına rastlamadı; bu sarsıcı olayın sonunda, serüven hevesinin azalmamış, cesaretinin kırılmamış olduğunu görerek gurültücü çocuk kalabalığından uzakta için için coştı.